

ובגין כך אותיב לון במיטב ארעא, ואשליט לון על כל ארעא.

ועל דא אמרא דאיהו פסח אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון הוה אימרא. אמר קדשא בריה הוא, מבצעשור להדש סיבו דחלא דילהון דמצראי, ותפשו ליה, ויהא אסור ותפיש בתפישא דילכון, יומא חד ותריין וג', וביומא ד', אפיקו ליה לדינא, ואתפנשו עליה.

ובשעתא דמצראי הוה שמעין קל דחלא דילהון, דתפיש בתפישא דישראל, ולא יכלין לשזבא ליה, הוה בכאן, והוה קשיא עליהו, פאלו גרמיהו אתעקידו לקטלא. אמר קדשא בריה הוא, יהיה תפיש ברשותיכו, יומא בתר יומא, ארבעה יומין, בגין דיחמון יתיה תפיש, וביומא רביעאה אפיקו ליה לקטלא, וייחמון ליה מצראי היך אתון עבדין ביה דינא, ודא קשיא להו מן כל מכתשי דעבד לון קדשא בריה הוא, אינון דינין דינעבדון בדחליהון.

רבתר דיינין ליה (דף רנ"א ע"ב) בנורא, דכתוב, (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר קדשא בריה הוא, אל תאכלו ממנו נא. דלא יימרון ברעותא ובתיאובתא דדחלנא, אכלין ליה הכי. אלא אתקינו ליה צלי, ולא מבושל, דאלו מבושל יהא טמיר, ולא יחמון ליה, אלא תקונא דיליה דיחמון ליה הכי מוקדא בנורא, בגין דריחיה נודף.

ותו רישיה עליה כפוף על קרסולוי, דלא יימרון דחיה, או מלה אחרא הוא, אלא דישתמודעון ליה, דאיהו דחלא דלהון. ותו, דלא ייכלון ליה. בתיאובתא, אלא על שבועא, אותו בתאבון, אלא על השבע, דרך קלון ובגיון ועוד, עצם לא תשפרו בו, אלא שיראו עצמותיו

שלחם, כל שכן שישלטו על עצמם, ומשום זה הושיב אותם במיטב הארץ והשליט אותם על כל הארץ.

ועל זה שה שהוא פסח - מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוה שלחם היה השם. אמר הקדוש ברוך הוא: מבצעשור להדש קחו את יראתם של המצרים, ותפשו אותו, ויהיה קשור ותפוס בתפיסה שלכם יום אחד ושנים ושלושה, וביום הרביעי הוציאו אותו לדין והאספו עליו.

ובשעה שהמצרים היו שומעים קול יראתם שתפוס בתפיסה של ישראל ואינם יכולים להציל אותו, היו בוכים, והיה קשה עליהם פאלו את עצמם קשרו להריגה. ואמר הקדוש ברוך הוא: יהיה תפוס ברשותיכם יום אחר יום - ארבעה ימים, כדי שיראו אותו תפוס, וביום הרביעי הוציאו אותו להריגה, ויראו אותו המצרים איך אתם עושים בו דין, וזה קשה להם מכל המכות שעשה להם הקדוש ברוך הוא, אלו הדינים שיעשו ביראתם.

רבסוף דנים אותו באש, שכתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. אמר הקדוש ברוך הוא: אל תאכלו ממנו נא. שלא יאמרו שברצון ובתאנה של יראתנו אכלו אותו כך. אלא תקנו אותו צלי, ולא מבשל, שאם יהיה מבשל, יהיה מסתר ולא יראו אותו, אלא תקונו שיראו אותו כך שרוף באש, כדי שיהיה ריחו נודף.

ועוד, ראשו עליו כפוף על קרסוליו, שלא יאמרו שחיה או דבר אחר הוא, אלא שיפירו אותו שהוא יראתם. ועוד, שלא יאכלו אותו בתאבון, אלא על שבועתו

אֲרַח קָלְנָא וּבְזִיוֹן. וְתוּ, עֵצֶם לֹא תִשְׁפְּרוּ בוּ, אֶלֶּא דִּיחֲמוּן גְּרַמּוּי רַמָּאן בְּשׂוּקָא, וְלֹא יִיכְלוּן לְשַׁזְבָּא לִיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר לג) וּבִאֲלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִין סְגִיאִין. תּוּ וּמְקַלְכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא חֲרַבָּא וְרוּמְחָא וּשְׂאֵר מְאֵנֵי קֶרְבָּא.

מְשַׁלְכּוֹת בְּשׂוּק, וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל אוֹתוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (במדבר לג) וּבִאֲלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים רַבִּים. וְעוֹד נֶאֱמַר, וּמְקַלְכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא חֲרַב וְרִמַח וּשְׂאֵר כְּלֵי מִלְחָמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּבָר פְּרָשׂוּהוּ שְׁהַמְצִירִים עוֹבְדִים לְמִזְל טְלָה, וּמְשׁוּם כֶּף עוֹבְדִים לְשָׂה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, יַעֲבֹדוּ טְלָה וְלֹא שָׂה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל עוֹבְדִים, אֶלֶּא שְׂמִזְל טְלָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּטְלָה וְשָׂה, וּמְשׁוּם זֶה עוֹבְדִים לְכֹלָם. אָמַר לוֹ, כֶּף שְׂמַעְתִּי, שְׁכַל בְּהֵמָה גְדוֹלָה (של צאן), יִרְאֶה שְׁלָהֶם הֵיתָה, וְעַל זֶה הִרְגַּתְּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָרִי נִתְבָּאֵר שְׂאֵלוֹ הֵן מְדַרְגּוֹת שְׁלֵמַעְלָה שְׁנִקְרְאוֹת כֶּף.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אִוְקְמוּהָ, דְּמַצְרָאֵי פְּלַחֵי לְמִזְל טְלָה, וּבִגִּין כֶּף פְּלַחִין לְאִימְרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי, טְלָה יִפְלַחוּן, וְלֹא אִימְרָא. אָמַר לִיה, כֹּלֵא פְּלַחִין, אֶלֶּא מִזְל טְלָה נַחִית וְסָלִיק בְּטְלָה וְאִימְרָא, וּבִגִּין כֶּף פְּלַחִין לְכֹלֵא. אָמַר לִיה הָכִי שְׂמַעְנָא, דְּכָל בְּעִירָא רַבָּא (כ"א דְּצִאָן) דְּחָלָא דְּלַהוּן הָהּ, וְעַל דָּא קְטִיל קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא כָּל בְּכוֹר בְּהֵמָה. וְהָא אֲתַמַּר דְּאֵלִין אֵינּוּן דְּרַגִּין דְּלַעֲיָלָא, דְּאֶקְרוּן הָכִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתוּב (שם יג) לֹא יֶאֱכַל חֶמֶץ. אֶלֶּא זֶה זָכַר, וְזוֹ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנֵי, בְּזֶה כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְזֶה כְּתוּב לֹא יֶאֱכַל. מִדּוּעַ לֹא כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֶלֶּא נִקְבָּה שְׂהִיא נוֹטָה מְדַרְבָּה - וְדָאֵי בְּאִזְהָרָה. זָכַר שְׂהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהוּרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא יֶאֱכַל, לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתִיב (שמות יג) לֹא יֶאֱכַל חֶמֶץ. אֶלֶּא דָּא דְּכַר, וְדָא נוֹקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֶלְעָזָר בְּרִי, בְּדָא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא כְּתִיב לֹא יֶאֱכַל, אֲמַאי לָא כְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר לוֹ, אַבָּא, וְהָרִי כְּתוּב (דברים טז) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לוֹ, הִרְבַּה תְּבוּת יְתֵרוֹת לְכַבּוֹדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אֲבָל בְּתַחֲלָה בְּקֶשָׁה - לֹא יֶאֱכַל, אֲבָל לְבִסוּף בְּאִזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שְׂהוּא קֶשָׁה מְשַׁנִּיָּהֶם. מַחְמֶצֶת, מַה טְעָמָה? מְשׁוּם שְׂרִיחַ שֶׁל מוֹת יֵשׁ שֶׁם. חֶמֶץ - זָכַר, מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה. (משלי ה) רַגְלֶיהָ יִרְדּוֹת מוֹת, בְּרֵאשׁ וּבִסוּף הִתְבַּה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמְשׁוּם זֶה מִי שְׂאוּכַל חֶמֶץ בְּפִסַּח הוּא מְקַדִּים לְעַצְמוֹ הַמוֹת, וְשִׂידַע שְׂהוּא מֵת בְּעוֹלָם הָהּ וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂכְּתוּב (שמות יב) וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

אֶלֶּא, נוֹקְבָא דְּאִיהִי אֶסְטִיאַת אֲרַחָהּ, בְּאִזְהָרָה וְדָאֵי, דְּכַר דְּאִיהוּ אַחִיד בְּחוּטָא דְּדַכְּיוּ יְתִיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא יֶאֱכַל, לֹא תֹאכְלוּ.

אָמַר לִיה אַבָּא, וְהָא כְּתִיב (דברים טז) לֹא תֹאכַל עֲלֵיו חֶמֶץ. אָמַר לִיה, אֶסְגִּי תְּבִין יְתִירִין לִיקְרָא לְקֶרְבָּנָא. אֲבָל בְּקַדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֶאֱכַל. אֲבָל לְבַתֵּר בְּאִזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְּהוּא קְשִׁיא מְתֵרוּוִיָּהּ. מַחְמֶצֶת מְאִי טְעָמָא בְּגִין דְּרִיחָא דְּמוֹתָא אִית תַּמָּן. חֶמֶץ, דְּכַר. מַחְמֶצֶת, נוֹקְבָא. (משלי ה) רַגְלֶיהָ יִרְדּוֹת מוֹת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְּתִיבָה, תִּשְׁפַּח לָהּ. וּבִגִּין דָּא מָאן דְּאֶכִּיל חֶמֶץ בְּפִסַּח, אִיהוּ אֶקְדִּימַת לִיה מוֹתָא, וְלִינְדַע דְּמִית הוּא בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאֵתִי, כְּתִיב (שמות יב) וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא.

מִצָּה, אָמַאי (ס"א אתקריאת מצה). אָלֵא הָכִי תַנִּינָן, שְׂדִי: בְּגִין דְּאָמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, דִּיאֲמַר לְצִרוּתֵינוּ דִּי. אוֹף הָכִי מִצָּה, בְּגִין דְּקָא מְשַׁדְּד דְּמִבְּרַחַת לְכָל סְטָרִין בִּישׁוּן, וְעֵבִיד קְטָטָה בְּהוּ, פְּגוּוֹנָא דְשְׂדִי דְמִזוּזָה, דְּמִבְּרִיחַ לְשְׂדִים וּמְזִיקִים דְּתַרְעָא, אוֹף הָכִי אִיהִי מִבְּרַחַת לִוְן מִפְּל מְשַׁפְּנֵי קְדָשָׁה, וְעֵבִיד מְרִיבָה וּקְטָטָה בְּהוּ. פְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. עַל דָּא כְּתִיב מִצָּה. וְהָא מִסָּה בְּסַמְךָ אִיהוּ. אָלֵא תַרְגוּמוֹ דְּמִסָּה, אִיהוּ מִצוֹתָא.

רעיא מהימנא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, בְּגוּן לִישְׁנָא דְאִיהוּ מְקַל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתֵיהּ, וְאִיהוּ לִישְׁנָא דְאַתְּ ו', וְאִיהוּ מִטָּה דְבֵיהּ עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, וּבֵיהּ מְחָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא עַל יְדוּי י' מְחָאן. וּבְגִין דְּכָל מְחָאן הוּוּ מְסֻטְרָא דְה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר, מַנִּין שְׁפָל מְכָה וּמְכָה שְׁהִבִּיא הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא עַל הַמְצָרִים בְּמִצְרַיִם הִיתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאַתְּ ה' סְלָקָא בְּאַתְּ י' לְחַמְשֵׁין מְחָאן, חֲמֵשׁ זְמַנִּין חֲמֵשִׁין, אֵינּוּן ר"ן. וּבְגִין דָּא, וְעַל הַיָּם לְקוּ ר"ן מִכּוֹת.

אָמַר יוֹסֵף, כָּל מֵיטֵב אַרְץ מִצְרַיִם רַעַמְסֵס הִיא, וְהִיא אַרְעָא אַפְרִישׁוּ לְדַחְלָן דְּלֵהוּן, לְרַעֲיָא וּלְמִיהוּ בְּכָל עֲנוּגִין דְּעַלְמָא. וְכָל מְצָרָאֵי חֲשִׁיבוּן לְאֵינּוּן דְּרַעֲן לְדַחְלֵיהוּן, כְּדַחְלֵיהוּן. וְדָא שְׂאִיל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, לְשַׁלְטָאָה אַחוּי עַל דְּחָלָן דְּמִצְרַאֵי, דְּאַתְּפְּפִין תַּחוּת יְדֵיהּ, כְּעֵבְדִים בְּתַר מְלַכְיָהוּן, לְמַהוּי כְּלָהוּ מִתְּפִפִּין תַּחוּת שֵׁם יי מְסֻטְרֵיהוּן, וְלֹא שְׁלִיט בְּעַלְמָא אָלֵא שֵׁם יְהוָה. וְאַתְּפְּפִין כָּל מְמַנְן תַּחוּת יְדֵיהּ.

וּלְאַחֲזָאָה לִוְן, דְּאִיהוּ עֲתִיד לְאִיתְּפַרְעָא מְנַהוּן, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם מְלַכְיָהֶם, לְהִיּוֹת כְּלָם נִכְפִּים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּיְכַנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

מִצָּה, מְדוּעָ (נְקֻרָאֵת מִצָּה)? אָלֵא כֶּף שְׂנִינּוּ, שְׂדִי - מְשׁוּם שְׂאֲמַר לְעוֹלָמוּ דִּי, שְׂיֵאמַר לְצִרוּתֵינוּ דִּי. אָף כֶּף מִצָּה, מְשׁוּם שְׁהִיא מְשַׁדְּדַת וּמְבִרְיָה לְכָל צְדָדִים רַעִים וְעוֹשֶׂה קְטָטָה בֵּינֵיהֶם כְּדָגְמַת שֵׁם שְׂדִי שְׂבַמְזוּזָה, שְׂמִבְּרִיחַ לְשְׂדִים וּמְזִיקִים שְׂבַשְׁעַר - אָף כֶּף הִיא מְבִרְיָה אוֹתָם מִכָּל מְשַׁכְּנֵי הַקְדָּשָׁה, וְעוֹשֶׂה מְרִיבָה וּקְטָטוֹת בְּהֶם, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שמות יז) מִסָּה וּמְרִיבָה. וְעַל זֶה פְּתוּב מִצָּה, וְהָרִי מִסָּה נִכְתְּבַת בְּאוֹת סִמ"ך? אָלֵא תַרְגוּמוֹ שֶׁל מִסָּה הוּא מִצוֹתָא.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרְעוּעָה הַנְּאָמָן, כְּמוֹ לְשׁוֹן שְׁהוּא מְקַל לְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, וְהוּא לְשׁוֹן צוּרַת אוֹת ו', וְהוּא מִטָּה שְׂבִי עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת, וְכוּ הַכָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא עַל יְדוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת. וּמְשׁוּם שְׁפָל הַמִּכּוֹת הִיוּ מִצַּד שֶׁל ה' ה', אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מַנִּין שְׁפָל מְכָה וּמְכָה שְׁהִבִּיא הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא עַל הַמְצָרִים בְּמִצְרַיִם הִיתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאוֹת ה' עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחַמְשֵׁים מִכּוֹת. חֲמֵשׁ פְּעֻמִּים חֲמֵשִׁים הֵם מְאֲתִים וְחַמְשִׁים. וּמְשׁוּם זֶה נְאָמַר, וְעַל הַיָּם לְקוּ מְאֲתִים וְחַמְשֵׁים מִכּוֹת. אָמַר יוֹסֵף, כָּל טוֹב אַרְץ מִצְרַיִם הִיא רַעַמְסֵס, וְאוֹתָהּ אַרְץ הַפְּרִישׁוּ לְיִרְאָתָם, לְרַעוּת וּלְהִלָּף בְּכָל תַּעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. וְכָל הַמְצָרִים הַחֲשִׁיבוּ לְאוֹתָם שְׂרוּעִים לְיִרְאָתָם - כִּיִּרְאָתָם. וְזֶה מַה שְּׂשָׂאֵל יוֹסֵף מִפְּרַעָה, שְׂיִשְׁלְטוּ אַחֲיו עַל יִרְאָתָם שֶׁל הַמְצָרִים, שְׂכַפּוּיִים תַּחַת יְדֵיו כְּעֵבְדִים אַחַר מְלַכְיָהֶם, לְהִיּוֹת כְּלָם נִכְפִּים תַּחַת שֵׁם יְהוָה מִצְדָּם, וְלֹא יִשְׁלַט בְּעוֹלָם אָלֵא שֵׁם יְהוָה, וּיְכַנְעוּ כָּל מְמַנִּים תַּחַת יְדֵיו.

וְלְהִרְאוֹת לָהֶם שְׁהוּא עֲתִיד לְהַפְּרַע מֵהֶם, זֶהוּ שְׂכְּתוּב (שמות יב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֹשֶׂה שְׂפָטִים

אָנֵי יְהוָה. בִּיּוֹן שֶׁהִטְעוּ לְבָרִיּוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמִשׁוֹם שִׁטְלָה, מִמְּנָה שְׁלוֹ, הוּא גְדוֹל עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת יב) וַיִּקְחֻ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָ לְבַיִת אֲבוֹת שֶׁהָ לְבַיִת, וְהַשְׁלִיט אוֹתָם עָלָיו, וְתַפְסוּ אוֹתוֹ תַּפְּסוּ בַּתְּפִיסָה שֶׁלָּהֶם יוֹם וּשְׁנַיִם וְשִׁלֹּשׁ, וְלֹא אַחַר זֶה הוֹצִיאֻ לוֹ לְדִין לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם, לְהַרְאוֹת שֶׁהָאֱלוֹהֵי שֶׁלָּהֶם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין. בְּגִלְגָּל זֶה נֶאֱמַר, (שם) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׂל מִבָּשָׂל בְּמַיִם כִּי אִם צָלִי אֲשֶׁר רָאִשׁוּ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קַרְבּוֹ, לְהִיּוֹת נִדוֹן בְּאֵשׁ צָלִי, וְצִוָּה לְזָרֵק לַעֲצָמוֹתָיו בְּשׂוֹק בְּבִדְיוֹן. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמַר, (שם) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וְצִוָּה לַיּוֹם הַרְבִּיעִי, אַחַר שֶׁהָיָה תַּפּוּס שְׁלִשָּׁה יָמִים קָשׁוּר, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין. וְזֶה קֶשֶׁה לָּהֶם מִכָּל נִגְעִים שֶׁהִכָּה לָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי הַרְוּעָה הַנֶּאֱמָן. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצִוָּה שֶׁלֹּא לֵאכֹל אוֹתוֹ בְּתֵאוֹה. וּמִיָּד שָׂרְאוּ עֲצָמוֹתָיו בְּשׂוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַצִּילוֹ, זֶה קֶשֶׁה לָּהֶם מֵהַכֹּל. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְכַפּוֹת כָּל יְרֵאתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם תַּחַת יְדֵיהֶם. וּמִשׁוֹם שֶׁהֶם בְּכוֹרוֹת מְמַנִּים, כְּתוּב (שם) וְהוּא הִכָּה כָּל בְּכוֹר. אַחֲרַי כָּל זֶה, כְּתוּב (שם יג) לֹא יִרְאֶה חֶמֶץ, (דְּבָרִים טז) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכֵל עָלָיו מִצֹּת לָחֶם עֲנִי. וְכְתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אֲמַר הַרְוּעָה הַנֶּאֱמָן, מִדּוּעַ צִוָּה שֶׁלֹּא לֵאכֹל חֶמֶץ שְׁבַעַת יָמִים וְלֵאכֹל בָּהֶם מִצָּה? וּמִדּוּעַ לֹא יֵאכֵל, וּמִדּוּעַ נֶאֱמַר לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא שְׁבַעַת כּוֹכְבֵי לֵלָת, וְהֵם: שְׁצ"ם שְׁבַחֲיוֹן - חֶמֶץ. וְהֵם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה.

אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים אָנִי יְהוָה. כִּד מִטְעִיִן לְבָרִיִּין וְעַבְדִּין גְּרַמְיֵיהוּ אֱלוֹהוֹת. וּבְגִין דְּטָלָה מְמַנָּא דִּילֵיהָ, אִיהוּ רַב עַל כָּל מְמַנִּין דְּאֱלֹהִים אַחֲרָיִם, מְנִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת יב) וַיִּקְחֻ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָ לְבַיִת אֲבוֹת שֶׁהָ לְבַיִת, וְאֲשִׁלֵּט לוֹן עָלֵיהָ, וְתַפְשִׁי לֵיהָ, תַּפִּישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וְתָרִין וְתֵלֵת. וְלִכְתָּר דָּא אֲפִיקוּ לֵיהָ לְדִינָא לְעֵינֵי כָּל מִצְרָאִי, לְאַחְזָאָה דְאֵלְהָא דְלֵהוֹן בְּרִשׁוֹ דְיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּב בֵּיהָ דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שְׁמוֹת יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׂל מִבָּשָׂל בְּמַיִם כִּי אִם צָלִי אֲשֶׁר רָאִשׁוּ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהְיִי דִין בְּאֵשׁ צָלִי, וּמְנִי לְזַרְקָא לְגַרְמֵיהָ דִּילֵיהָ בְּשׂוֹקָא בְּבִזּוּי. וּבְגִין דָּא, (שְׁמוֹת יב) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמְנִי לְיוֹמָא רְבִיעִיָּא, בְּתַר דְהָיָה תַּפִּישׁ ג' יוֹמִין קָשׁוּר, לְמַעַבְדַּב בֵּיהָ דִינָא. וְדָא קָשִׁיא לוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲיָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמְנִי דְלֹא לְמִיכָל לֵיהָ בְּתֵאוֹבְתָא. וּמִיָּד דְחֶמְאֵן גְּרַמוֹי בְּשׂוֹקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוֹבָא לֵיהָ, דָּא קָשִׁיא לוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֵתְמַר בְּהוּ, (שְׁמוֹת יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְפְּיָא כָּל דְחָלָן דְמִצְרָאִי, תַּחַת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְאֵינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנִּין, כְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וַיִּי הִכָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֹאכֵל חֶמֶץ (שְׁמוֹת יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכֵל עָלָיו מִצֹּת לָחֶם עֲנִי. וְכְתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אֲמַר רַעֲיָא מְהִימָנָא, אֲמַאי מְנִי דְלֹא לְמִיכָל חֶמֶץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכָל בְּהוֹן מִצָּה. וְאֲמַאי לֹא יֹאכֵל, וְאֲמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא ז' כְּכִבֵּי לֵלָת וְאֵינּוֹן: שְׁצ"ם חֲנֻכ"ל. וְאֵינּוֹן מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגּוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֶמֶץ. וְאֵינּוֹן חֶמֶץ דְכַר מַחְמֶצֶת נִוְקָבָא.

מִצָּה דְלִגּוּ שְׁמוּרָה. וְאֵינּוֹן, (אֶסְתֵּר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הַרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְאֵתְמַר עָלֵיהֶוּ, (שְׁמוֹת יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצָּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אוֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִיפָה שְׁבַחֲיוֹן - חֶמֶץ. וְהֵם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נִקְבָּה.

מִצָּה שְׁבַחֲיוֹן - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אֶסְתֵּר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הַרְאִיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. וְנֶאֱמַר עָלֵיהֶם